

RECOMANDĂRI

RECOMANDAREA (UE) 2018/234 A COMISIEI

din 14 februarie 2018

privind consolidarea caracterului european și a desfășurării eficiente a alegerilor din 2019 pentru Parlamentul European

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292,

întrucât:

- (1) Articolul 10 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană stipulează că cetățenii sunt reprezentați direct, la nivelul Uniunii, în Parlamentul European.
- (2) Articolul 10 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană prevede că orice cetățean are dreptul de a participa la viața democratică a Uniunii și că deciziile se iau în mod cât mai deschis și la un nivel cât mai apropiat posibil de cetățean.
- (3) Articolul 17 alineatul (7) din Tratatul privind Uniunea Europeană prevede că alegerile pentru Parlamentul European trebuie să fie luate în considerare de către Consiliul European atunci când propune un candidat la funcția de președinte al Comisiei Europene.
- (4) Pentru a consolida și mai mult caracterul european și desfășurarea eficientă a alegerilor pentru Parlamentul European, este necesar să se actualizeze și să se completeze anumite elemente din Recomandarea 2013/142/UE a Comisiei ⁽¹⁾ cu suficient timp înaintea alegerilor din 2019.
- (5) Consolidarea legitimității democratice a UE și asigurarea participării cetățenilor la viața politică la nivel european sunt esențiale. Cetățenii ar fi mai dispuși să voteze la alegerile pentru Parlamentul European dacă ar fi mai informați cu privire la impactul politicilor UE în viața lor de zi cu zi și ar fi convingși de faptul că pot avea un cuvânt de spus cu privire la alegerile cele mai importante ale Uniunii, cum ar fi selectarea liderilor instituțiilor UE și stabilirea priorităților pentru viitorul Uniunii.
- (6) Necesitatea de a consolida răspunderea și transparența are implicații și pentru Comisia Europeană. Comisia a reexaminat Codul de conduită aplicabil membrilor Comisiei ⁽²⁾. Noul cod le permite membrilor Comisiei să candideze la alegerile pentru Parlamentul European fără a fi nevoiți să își ia concediu. Normele relevante din Acordul-cadru privind relațiile dintre Parlamentul European și Comisia Europeană au fost revizuite pentru a ține seama de această modificare ⁽³⁾.
- (7) Politicile decise la nivel european au implicații directe pentru viața de zi cu zi a cetățenilor și efectele lor sunt resimțite la nivel local. Pentru a-și exprima opțiunea în cadrul alegerilor pentru Parlamentul European, cetățenii trebuie să știe ce anume este în joc la nivel european. Dialogul cu cetățenii cu privire la temele europene încurajează participarea democratică a acestora la procesul de elaborare a politicilor UE. Din ianuarie 2015, Comisia actuală a organizat 478 de dialoguri cu cetățenii în toate statele membre, în cooperare cu parteneri instituționali, cum ar fi Parlamentul European, parlamentele naționale, Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European. Între februarie 2018 și 9 mai 2019, Comisia va organiza sau va contribui la organizarea a aproximativ 500 de noi dialoguri, în cooperare cu statele membre, autoritățile regionale și locale, precum și cu Parlamentul European și cu alte instituții europene.

⁽¹⁾ Recomandarea 2013/142/UE a Comisiei din 12 martie 2013 privind consolidarea desfășurării democratice și eficiente a alegerilor pentru Parlamentul European (JO L 79, 21.3.2013, p. 29).

⁽²⁾ Decizia Comisiei din 31 ianuarie 2018 privind un Cod de conduită aplicabil membrilor Comisiei Europene [C(2018) 700 final].

⁽³⁾ Decizia Parlamentului European din 7 februarie 2018 referitoare la revizuirea Acordului-cadru privind relațiile dintre Parlamentul European și Comisia Europeană [2017/2233(ACI)].

- (8) Mai multe state membre și-au anunțat disponibilitatea de a se angaja în discuții publice ample cu privire la viitorul Europei și astfel de dialoguri naționale sunt deja în curs în mai multe state membre. Prin dialogul cu cetățenii din întreaga Europă și organizarea de evenimente de informare, în funcție de propriile lor structuri și practici politice, statele membre ar putea contribui la sensibilizarea cetățenilor cu privire la importanța votului lor pentru stabilirea viziunii care ar asigura în mod optim obținerea de progrese în ceea ce privește proiectul european. Astfel de evenimente ar trebui să aibă loc chiar înaintea alegerilor pentru Parlamentul European, în perioada cuprinsă între Reuniunea liderilor, din 23 februarie 2018, și summitul de la Sibiu, din 9 mai 2019, în cadrul căruia se preconizează că șefii de stat sau de guvern vor formula concluzii cu privire la următoarele etape pentru Uniune.
- (9) Partidele politice europene au un rol esențial în ceea ce privește formarea conștiinței politice europene, încurajând participarea alegătorilor, și în ceea ce privește exprimarea voinței cetățenilor Uniunii. Acest rol ar putea fi consolidat dacă, în lunile următoare, partidele politice europene s-ar adresa partidelor lor naționale afiliate și societății civile pentru a le sensibiliza cu privire la alegerile privind viitorul Europei și la interesele cetățenilor pe care îi reprezintă.
- (10) Sistemul candidaților cap de listă pentru funcția de președinte al Comisiei – „Spitzenkandidaten” – a fost pus în aplicare pentru prima dată în cadrul alegerilor din 2014 pentru Parlamentul European.
- (11) Acest proces a contribuit la consolidarea eficienței Uniunii și a legitimității sale democratice, care se bazează pe doi piloni: reprezentarea directă a cetățenilor în Parlamentul European și reprezentarea lor indirectă de către guvernele statelor membre în cadrul Consiliului European și al Consiliului. El a contribuit, de asemenea, la consolidarea răspunderii Comisiei, în conformitate cu articolul 17 alineatul (7) din Tratatul privind Uniunea Europeană. Acesta ar trebui continuat și îmbunătățit în vederea alegerilor din 2019 pentru Parlamentul European.
- (12) Partidele politice europene și naționale ar trebui să anunțe, cu mult timp înainte de începutul campaniei electorale, în mod ideal până la sfârșitul anului 2018, numele candidatului la funcția de președinte al Comisiei pe care îl susțin și, în mod ideal până la începutul anului 2019, programul propriu al candidatului respectiv. Acest demers ar face ca legătura dintre votul individual al unui cetățean al Uniunii pentru un anumit partid politic la alegerile pentru Parlamentul European, candidatul la funcția de președinte al Comisiei susținut de partidul respectiv și viziunea sa pentru viitorul Europei să devină mai transparentă.
- (13) Selectând candidații lor cap de listă într-un mod deschis, favorabil incluziunii și transparent, de exemplu prin intermediul alegerilor „primare”, partidele politice europene și partidele lor membre naționale ar consolida și mai mult acest proces. S-ar contribui astfel la obținerea unei mai ample sensibilizări, precum și la mobilizarea alegătorilor.
- (14) Articolul 10 alineatul (4) din Tratatul privind Uniunea Europeană și articolul 12 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene conferă partidelor politice europene un rol esențial. Statutul și finanțarea partidelor politice europene și a fundațiilor politice europene sunt reglementate la nivel european. Din motive de transparență, control și responsabilitate democratică a partidelor politice europene, Comisia a propus modificarea normelor relevante, în perspectiva alegerilor din 2019 pentru Parlamentul European⁽¹⁾. În special, accesul la finanțare din bugetul general al Uniunii Europene ar trebui să fie condiționat de publicarea de către partidele afiliate a programului și a logoului partidului politic european în cauză. Cetățenilor ar trebui să li se ofere informații clare și pertinente în prealabil, pentru a înțelege impactul voturilor lor la nivelul partidelor europene. Evenimentele organizate la nivel de partid, cum ar fi congresele și campaniile electorale ale partidelor naționale, reprezintă mijloace suplimentare adecvate și eficiente de a face cunoscută această afiliere și de a-i conferi o vizibilitate clară.
- (15) Începerea campaniilor dedicate alegerilor pentru Parlamentul European mult mai devreme decât în trecut și informarea publicului cu privire la afilierea europeană ale partidelor naționale participante înaintea campaniei ar trebui să contribuie la amplificarea dimensiunii europene a acestor alegeri.
- (16) Ținând seama de caracteristicile specifice ale peisajelor politice formate din partidele naționale din statele membre, partidele politice europene sunt încurajate să facă cunoscut, înainte de începerea campaniei și, de preferință, atunci când își anunță candidații la funcția de președinte al Comisiei, grupul politic din Parlamentul European căruia intenționează să i se alăture sau pe care intenționează să îl creeze în următoarea legislatură. În acest fel, ar crește și mai mult transparența legăturii dintre partidele naționale, partidele politice europene și grupurile politice din Parlamentul European.

⁽¹⁾ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 1141/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind statutul și finanțarea partidelor politice europene și a fundațiilor politice europene – COM(2017) 481 din 13 septembrie 2017.

- (17) Prin încurajarea și facilitarea oferirii de informații electoratului privind afilierea partidelor naționale la partidele politice europene în timpul campaniilor dedicate alegerilor pentru Parlamentul European și, în măsura posibilului, privind buletinele de vot utilizate în cadrul alegerilor respective, statele membre ar spori vizibilitatea partidelor politice europene și a platformelor pe care le propun pe toată durata procesului electoral european.
- (18) Articolul 22 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană prevede că cetățenii Uniunii au dreptul de a alege și de a fi aleși în alegerile pentru Parlamentul European în statul membru în care și-au ales reședința, iar Directiva 93/109/CE a Consiliului ⁽¹⁾ stabilește normele de exercitare a dreptului de a alege și de a fi ales pentru Parlamentul European pentru cetățenii Uniunii care au reședința într-un stat membru în care nu sunt resortisanți.
- (19) Pentru a promova participarea cetățenilor și dimensiunea europeană a alegerilor pentru Parlamentul European, se încurajează identificarea și diseminarea celor mai bune practici utilizate de statele membre și a măsurilor puse în aplicare de statele membre pentru pregătirea și administrarea alegerilor respective, inclusiv în ceea ce privește dreptul de vot al cetățenilor europeni care au reședința într-un alt stat membru, precum și promovarea exercitării drepturilor electorale ale grupurilor subreprezentate, inclusiv ale persoanelor cu handicap.
- (20) Având în vedere riscurile la adresa procesului electoral generate de atacuri cibernetice și de dezinformare, observate în cadrul unor alegeri și campanii electorale recente, ar trebui încurajat schimbul de experiență între statele membre cu privire la aspectele conexe.
- (21) Statele membre, precum și partidele politice europene și naționale au o responsabilitate deosebită în ceea ce privește consolidarea desfășurării democratice și eficiente a alegerilor pentru Parlamentul European,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

Dialogul cu cetățenii europeni în cadrul dezbaterilor cu privire la temele europene înaintea alegerilor pentru Parlamentul European

1. Începând cu Reuniunea liderilor din 23 februarie 2018 și luând în considerare structurile și practicile politice naționale proprii, statele membre ar trebui să organizeze evenimente de informare pentru a dialoga cu cetățenii în cadrul unor dezbateri publice pe teme legate de Uniunea Europeană și de viitorul Europei. Aceste evenimente de informare ar trebui să continue până la Reuniunea liderilor care se va desfășura la Sibiu la 9 mai 2019, cu puțin timp înainte de alegerile pentru Parlamentul European.

În aceeași perioadă, partidele politice europene și partidele naționale ar trebui să contribuie la sensibilizarea cetățenilor cu privire la chestiunile care sunt importante la nivelul Uniunii și cu privire la modul în care intenționează să le abordeze în cursul viitoarei legislaturi.

Sprijinul pentru un candidat la funcția de președinte al Comisiei Europene

2. Fiecare partid politic european ar trebui să anunțe, cu suficient timp înaintea alegerilor pentru Parlamentul European, în mod ideal până la sfârșitul anului 2018, numele candidatului la funcția de președinte al Comisiei Europene pe care îl susține. În mod ideal până la începutul anului 2019, partidele politice europene ar trebui să facă cunoscut și programul propriu al candidatului respectiv.

Partidele politice europene și partidele naționale care sunt membre ale acestora sunt încurajate să își selecteze candidații cap de listă într-un mod deschis, favorabil incluziunii și transparent.

Partidele politice naționale ar trebui să se asigure că informațiile lor politice, inclusiv programele lor politice radiodifuzate, pe care le transmit în vederea alegerilor pentru Parlamentul European sunt utilizate, de asemenea, pentru a informa cetățenii cu privire la candidatul pentru funcția de președinte al Comisiei Europene pe care îl susțin și cu privire la programul candidatului lor.

Informarea alegătorilor cu privire la afilierea dintre partidele naționale și partidele politice europene

3. Ținând seama de caracteristicile specifice ale peisajelor politice formate din partidele naționale din statele membre, partidele politice naționale care participă la alegerile pentru Parlamentul European ar trebui să anunțe în mod public, înaintea alegerilor pentru PE și înainte de începerea campaniei electorale, dacă sunt afiliate unui partid politic european, precizând în acest caz numele partidului respectiv, și să facă cunoscut în mod public numele candidatului cap de listă pe care îl susțin.

În măsura posibilului, partidele politice naționale ar trebui să afișeze în mod vizibil aceste informații, inclusiv, după caz, logoul partidului politic european, în toate materialele, comunicările și programele politice radiodifuzate din cadrul campaniei.

⁽¹⁾ Directiva 93/109/CE a Consiliului din 6 decembrie 1993 de stabilire a normelor de exercitare a dreptului de a alege și de a fi ales pentru Parlamentul European pentru cetățenii Uniunii care au reședința într-un stat membru în care nu sunt resortisanți (JO L 329, 30.12.1993, p. 34).

Partidele politice europene sunt încurajate să facă cunoscut, înainte de începerea campaniei și, de preferință, atunci când își anunță candidații la funcția de președinte al Comisiei, grupul politic din Parlamentul European căruia intenționează să i se alăture sau pe care intenționează să îl creeze în următoarea legislatură.

Încurajarea și facilitarea informării alegătorilor cu privire la afilierea dintre partidele naționale și partidele politice europene

4. Statele membre ar trebui să încurajeze și să faciliteze oferirea de informații electoratului privind afilierea dintre partidele naționale și partidele politice europene, precum și privind candidații lor cap de listă înaintea și în cursul alegerilor pentru Parlamentul European, de exemplu permițând și încurajând menționarea unei astfel de afilieri în materialele utilizate în campania electorală, pe site-urile web ale partidelor membre naționale și regionale și, dacă este posibil, pe buletinele de vot folosite în cadrul alegerilor.

Desfășurare eficientă

5. Pentru a garanta că cetățenii europeni care au reședința într-un alt stat membru își pot exercita dreptul la vot în acel stat membru, pentru a promova exercitarea drepturilor electorale ale grupurilor subreprezentate, inclusiv ale persoanelor cu handicap, și, în general, pentru a sprijini desfășurarea democratică și a încuraja o prezență la vot ridicată, autoritățile competente ale statelor membre sunt încurajate să se reunească în primăvara anului 2018, cu sprijinul Comisiei, pentru a face schimb de bune practici și de măsuri practice.

De asemenea, autoritățile competente ale statelor membre sunt încurajate să identifice, pe baza experienței acumulate de statele membre, cele mai bune practici în ceea ce privește identificarea, atenuarea și gestionarea riscurilor la adresa procesului electoral generate de atacuri cibernetice și de dezinformare.

Prezenta recomandare se adresează statelor membre și partidelor politice europene și naționale.

Adoptată la Bruxelles, 14 februarie 2018.

Pentru Comisie
Președintele
Jean-Claude JUNCKER
